

Lausunto valtioneuvoston asetuseruonnoksesta, jolla muutettaisiin ajopiirturikorttien myöntämisestä ja poikkeuksista ajopiirturin käytössä annettua valtioneuvoston asetusta (507/2018).

Diaarinumero (VN/9378/2021).

Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry haluaa kunnioittavasti esittää lausuntonaan valtioneuvoston asetuseruonnoksesta, jolla muutettaisiin ajopiirturikorttien myöntämisestä ja poikkeuksista ajopiirturin käytössä annettua valtioneuvoston asetusta (507/2018), seuraavaa:

1. Asetuksen 4 §: kuljettajakortin uusimisvelvollisuus

Asetuseruonnoksessa esitetään 4 §:ään lisättäväksi uusi 4 momentti, jossa Liikenne- ja viestintävirastolle annettaisiin oikeus vaatia ”kortin haltijaa korvaamaan kortin uudella kortilla, jos se on tarpeen asiaankuuluvien teknisten eritelmien noudattamiseksi”. Perusteluissa on jätetty täysin avoimeksi, mitä tarkoitetaan ja mitkä ovat konkreettisesti sellaisia tilanteita, joissa kortin uusiminen ennen viiden vuoden (korjaamokortti 1 vuosi) voimassaoloajan umpeutumista ”on tarpeen asiaankuuluvien teknisten eritelmien noudattamiseksi”.

Lisäksi säädöstekstissä puhutaan pelkästään ”kortista” eli kaikista ajopiirturikorteista, vaikka EU:n ajopiirturiasetuksen (165/2014/EU) 26 artiklaan lisätty uusi 7a-kohta koskee yksinomaan kuljettajakorttia. Myös asetuseruonnoksen vaikutusten arvioinnissa käsitellään kaikkia neljää eri piirturikorttia: kuljettaja-, yritys-, korjaamo- ja valvontakorttia.

Kuljettajakortin hankkineen on voitava luottaa kortissa ilmoitettuun viiden vuoden voimassaoloaikaan. Sama koskee luonnollisesti muitakin ajopiirturikortteja, joskin 4 momenttia ei voida ulottaa koskemaan EU:n ajopiirturiasetuksen mukaan muita kortteja kuin kuljettajakortteja. Mikäli kortin tekniset ominaisuudet ovat jollain tavalla vajavaiset, vastuu uusimiskustannuksista ei voi olla kuljettajakortin haltijalla vaan viranomaisella, joka on kortin valmistanut ja myöntänyt. Kuljettajakortin haltija on maksanut kortistaan jo maksut, joiden vastineena hän on saanut viisi vuotta voimassa olevan kortin.

Esitetyn muutoksen vaikutuksia ei ole konkreettisesti arvioitu. Vaikutusten arvioinnista puuttuu tieto, kuinka paljon on tällä hetkellä käytössä sellaisia kuljettajakortteja, jotka Liikenne- ja viestintävirasto voisi esitetyn 4 §:n 4 momentin mukaan vaatia hankkimaan uuden kuljettajakortin kesken sen viiden vuoden voimassaoloajan. Lukumäärän myötä saataisiin laskettua aito kustannusvaikutus. Mikäli muutosesitys on tarkoitettu koskemaan kaikkia ajopiirturikortteja, vaikka EU:n ajopiirturiasetuksen 26 artiklan 7a-kohta koskeekin ainoastaan kuljettajakortteja, sama vaikutusten arviointi pitää ulottaa muihinkin ajopiirturikortteihin.

Edellä mainituilla perusteluilla Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry esittää ensisijaisesti, että asetuseruonnoksen 4 §:stä poistettaisiin esitetty uusi 4 momentti.

Toissijaisesti Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry esittää, että 4 §:n 4 momentti muutettaisiin seuraavaksi: ”Liikenne- ja viestintävirasto voi vaatia kuljettajakortin haltijaa korvaamaan kuljettajakortin uudella kuljettajakortilla, jos se on tarpeen asiaankuuluvien teknisten eritelmien noudattamiseksi.”

Tällöin tulee samalla lisätä liikenne- ja viestintäministeriön Liikenne- ja viestintäviraston liikennettä koskevista maksullisista suoritteista annetun asetuksen (1452/2019) 8 §:ään uusi momentti: ”Liikenne- ja viestintävirasto ei peri ajopiirturikorttien myöntämisestä ja poikkeuksista ajopiirturin käytössä annetun valtioneuvoston asetuksen (507/2018) 4 §:n 4 momentissa tarkoitetusta kuljettajakortin uusimisesta maksua.”

2. Asetuksen 7 §: poikkeukset ajopiirturin käytöstä

EU:n ajo- ja lepoaika-asetuksen (561/2006/EY) 13 artiklan muutos mahdollistaa jäsenvaltioita sulkemaan ajo- ja lepoaika-asetuksen soveltamisalan ja siten ajopiirturin käyttövelvollisuuden ulkopuolelle valmisbetonin kuljetukset ja rakennustyömaakoneiden kuljetukset rakennusyrityksen lukuun 100 kilometrin säteellä yrityksen toimipaikasta, edellyttäen että ajoneuvojen kuljettaminen ei ole kuljettajan päätyö. Valtioneuvoston asetusluonnoksessa esitetään, että näistä uusista poikkeuksista otettaisiin Suomessa käyttöön valmisbetonin kuljetukset.

Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry puoltaa kyseisen soveltamisalapoikkeuksen käyttöönottamista Suomessa. Varsinaisen säädöstekstin tulisi kuitenkin vastata EU:n ajo- ja lepoaika-asetuksen 13(1) artiklan r-alakohtaan tekstiä, jottei asetusluonnoksen perusteluissa mainittua, valtioneuvoston asetuksen 507/2018 7 §:n 1 momentin 9)- ja 12)-kohtien kaltaista ongelmaa esiintyisi. Esitämme, että asetusluonnoksen 7 §:n 1 momentin 14)-kohta muutetaan seuraavaksi: ”ajoneuvossa, jota käytetään valmisbetonin toimituksiin”.

Liikenneturvallisuuden näkökulmasta huomion arvoista on, että kyseisiä kuljetuksia ajavat työsuhteiset kuljettajat säilyisivät poikkeuksen käyttöönottamisesta huolimatta työaikasääntelyn piirissä eli työaikalain 872/2019 ja yleissitovan työehtosopimuksen (mm. ALT-AKT kuorma-autoalan työehtosopimus) työaikasäännösten piirissä. Heitä ei enää poikkeuksen käyttöönottamisen myötä koskisi myöskään työaikalain 2 §:n 2 momentin poissuljenta.

Esitetyt muutokset valtioneuvoston asetuksen 507/2018 7 §:n 1 momentin 9)- ja 12)-kohtiin johtuvat perusteluiden mukaan Euroopan komission Suomelle 19.11.2020 antamasta huomautuksesta. Voimassa olevassa valtioneuvoston asetuksessa käytetyt sanamuodot ja siten sisällöt eivät vastaa EU:n ajo- ja lepoaika-asetuksen 13(1) artiklan m- ja p-alakohtien sanamuotoa. Asetusluonnoksessa esitetään 7 §:n 1 momentin 9)- ja 12)-kohtia muutettavaksi vastaamaan EU:n ajo- ja lepoaika-asetusta.

Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry:llä ei ole tämän osalta huomautettavaa.

3. Asetuksen 8 §: ajo- ja lepoaikojen noudattamista koskevat eräät poikkeukset

Asetusluonnoksen 8 §:ään esitetään tehtäväksi perusteluiden mukaan teknisiä korjauksia. Nykyinen 8 §:n 1 momentin 1)-kohdan termi ”linjaliikenteessä” esitetään muutettavan termiksi ”reittiliikenteessä”. Perusteluna muutokselle mainitaan: ”Aiemmin reittiliikenteessä käytettävät linja-autot olivat nimetty linjaliikenteessä käytettäviksi, mutta koska kyseinen termi ei enää yleisesti ole käytössä, niin selvyuden vuoksi termi muutettaisiin reittiliikenteeksi.” Muutos on siten puhtaasti tekninen, eikä sillä muuteta säännöksen sisältöä.

Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry:llä ei ole tämän osalta huomautettavaa.

Helsingissä 4. toukokuuta 2021

AUTO- JA KULJETUSALAN TYÖNTEKIJÄLIITTO AKT RY

Pekka Lehtonen
vt. puheenjohtaja

Harri Pasanen
2. varapuheenjohtaja